

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PREZÍDIUM POLICAJNÉHO ZBORU

finančná spravodajská jednotka

Pribinova 2, 812 72 Bratislava

Číslo: PPZ-FSJ2-11-015/2024-KPO

V Bratislave dňa 24.01.2025

Prehľad novej právanej úpravy v oblasti prevencie ochrany pred legalizáciou výnosov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu účinné od 15.01.2025

Dňa 15.01.2025 nadobudol účinnosť zákon č. 387/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „AML zákon“).

Hlavným cieľom novely AML zákona bolo:

- implementácia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1113 z 31. mája 2023 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov a určitých kryptoaktív a o zmene smernice (EÚ) 2015/849 (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2023/1113“),
- odstránenie nedostatkov slovenskej právnej úpravy vytýkaných Európskou komisiou tak, aby boli splnené požiadavky správnej a úplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES (ďalej len „smernica 2015/849“), ako aj so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EU (ďalej len „smernica 2018/843“),
- odstránenie nedostatkov identifikovaných v Správe z 5. kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky Výborom expertov Rady Európy pre hodnotenie opatrení proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu Moneyval (ďalej len „Výbor Moneyval“).

Novela AML zákona, v intenciách Nariadenia (EÚ) 2023/1113 v časti týkajúcej sa zmien smernice 2015/849 zaraďuje medzi povinné osoby poskytovateľa služieb kryptoaktív, ktorý nahradí doteraz existujúcich poskytovateľov služieb peňaženky virtuálnej meny a poskytovateľov služieb zmenárne virtuálnej meny. Taktiež sa zavádza nový pojem kryptoaktíva, ktorý nahradí doteraz používaný pojem virtuálnej meny. V súvislosti so samohostovanou adresou sa poskytovateľom služieb kryptoaktív ukladajú nové povinnosti, s cieľom zmierniť riziká legalizácie a financovania terorizmu s ňou spojené. Osobitne sa taktiež upravujú cezhraničné korešpondenčné vzťahy zahŕňajúce vykonávanie služieb kryptoaktív.

Vo vzťahu transpozície smernice 2015/849, ako aj smernice (EÚ) 2018/843, novela AML zákona dopĺňa definíciu konečného užívateľa výhod v prípade zvereneckého fondu zriadeného podľa práva iného štátu, orgánom kontroly sa určuje povinnosť spolupracovať s orgánmi kontroly členského štátu, v ktorom má zahraničná povinná osoba sídlo a finančnej spravodajskej jednotke spolupracovať s Európskou centrálnou bankou.

Vo vzťahu k nedostatkom identifikovaným Výborom Moneyval, sa zaviedol pojem osoba usadená vo vysokorizikovej krajine, precizujú sa povinnosti pri vykonávaní cezhraničných korešpondenčných vzťahov a pri vypracovaní programu vlastnej činnosti povinnej osoby.

Jednotlivé zmeny v AML zákone možno stručne zhrnúť do nasledovných bodov:

A. Úprava rozsahu pôsobnosti zákona vo vzťahu k povinných osobám

1. Za povinnú osobu sa podľa novej právnej úpravy považuje podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. b) bod 15 AML zákona aj poskytovateľ služieb kryptoaktív, okrem takého poskytovateľa, ktorý vykonáva len poskytovanie poradenstva v oblasti kryptoaktív (ďalej len „poskytovateľ služieb kryptoaktív“).

Uvedené ustanovenie zaraďuje poskytovateľov služieb kryptoaktív medzi finančné inštitúcie a zároveň nahrádza doteraz existujúcich poskytovateľov služieb zmenárne virtuálnej meny a poskytovateľov služieb peňaženky virtuálnej meny.

B. Zmeny vo vzťahu k identifikácii konečného užívateľa výhod

1. Na základe odporúčaní FATF (Finančný akčný výbor skupiny G7) sa koneční užívatelia výhod združenia majetku **rozšírili o príjemcov určených podľa triedy, pričom sa nimi stávajú momentom ich identifikácie alebo určenia.**

2. Ďalej sa koneční užívatelia výhod združenia majetku **rozšírili aj o tzv. protektora, teda osobu, ktorá je vymenovaná na zastupovanie a ochranu záujmov príjemcov združenia majetku.**

3. Identifikoval sa konečný užívateľ výhod aj v prípade tzv. **zvereneckého fondu.**

Právna štruktúra zvereneckého fondu nie je v slovenskom právnom poriadku vymedzená (pojem zverenecký fond sa v súčasnosti používa v zákone č. 359/2015 Z. z. o automatickej výmene informácií o finančných účtoch na účely správy daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zákone č. 507/2023 Z. z. o dorovnávací dani na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín a o doplnení zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Podľa stanoviska Európskej komisie však bolo potrebné reagovať aj na „cezhraničné situácie“, teda na situácie, kedy je zverenecký fond zriadený právom iného štátu a za týmto účelom výslovne vymedziť osoby, ktoré sú v rámci týchto zvereneckých fondov považované za konečných užívateľov výhod (zriaďovateľ, správca, osoba vykonávajúca dohľad nad správou, osoba, v ktorej prospech bol zverenecký fond zriadený a ďalšie osoby, ktoré majú skutočnú kontrolu nad zvereneckým fondom).

4. Spresnila sa právna úprava konečného užívateľa výhod v prípade **komanditných spoločností a verejných obchodných spoločností.**

Podľa zdôvodnenia Globálneho fóra OECD pre transparentnosť a výmenu informácií (ďalej len „GF“) nebola dostačujúca všeobecná úprava ohľadom definície konečného užívateľa výhod pre obchodné spoločnosti, ale bola potrebná spresňujúca právna úprava, ktorá zabezpečila, že v prípade týchto spoločností sú za konečného užívateľa výhod vždy považovaní spoločníci, ktorí sú fyzickými osobami. Ak sú spoločníkmi právnické osoby, je potrebné určiť fyzické osoby stojace za týmito právnickými osobami v súlade s pravidlami pre určovanie konečného užívateľa výhod.

5. Identifikovanie konečného užívateľa výhod aj v prípade tzv. **tichého spoločníka**.

V rámci odporúčaní GF sa taktiež požadovala špecifická úprava konečného užívateľa výhod pre tichých spoločníkov na základe zmluvy o tichom spoločenstve s ohľadom na ich hospodársky prospech, ktorí môžu mať z investovania do obchodnej spoločnosti.

C. Zmeny v opatreniach starostlivosti vo vzťahu ku klientovi

1. Na základe odporúčaní FATF došlo k doplneniu ustanovení § 7 ods. 1 písm. a) a b) AML zákona, kde sa uložila povinným osobám **povinnosť rozlišovať** pri identifikácii klientov adresu sídla od **adresy skutočného miesta podnikania**.

2. Pridala sa povinnosť **overenia platnosti a rozsahu oprávnenia na zastupovanie**.

Doplnenie je riešením nedostatku vytýkaného zo strany Výboru Moneyval vo vzťahu k odporúčaniu FATF č. 10.4, podľa ktorého musí existovať zákonná požiadavka na overenie, či osoby konajúce v mene niekoho iného, sú nato oprávnené a to aj v iných prípadoch, okrem splnomocnenia.

3. Ďalej sa pridala **povinnosť identifikovať zákonného zástupcu** v zmysle § 7 ods. 1 písm. a) AML zákona.

4. V rámci overenia identifikácie v zmysle § 8 ods. 5 AML zákona došlo k zjednoteniu pri plnení zo životného poistenia a to v tom zmysle, že sa pojem „osoba, ktorá je oprávnená prevziať plnenie zo životného poistenia“ nahradil pojmom „**osoba, ktorá je príjemcom poistného plnenia zo životného poistenia**“.

5. Odstránila sa existencia vyššieho rizika legalizácie alebo financovania terorizmu v súvislosti s preverovaním informácií týkajúcich sa konečného užívateľa výhod. Pri vykonávaní základnej starostlivosti, ak na základe hodnotenia rizík podľa § 20a existuje vyššie riziko legalizácie alebo financovania terorizmu, sa povinná osoba nesmie spoliehať výlučne na údaje získané z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci obsahujúcom údaje o konečnom užívateľovi výhod (čl. 30 ods. 8 a čl. 31 ods. 6 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien), ale je **povinná overiť informácie týkajúce sa identifikácie konečného užívateľa výhod z ďalšieho spoľahlivého zdroja**.

6. Odstránil sa nedostatok súvisiaci s neexistenciou zákonnej požiadavky na **pochopenie povahy podnikania klienta, jeho štruktúry a vlastníctva riadenia** pri vykonávaní základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi povinnou osobou.

7. **Povinnosť podať hlásenie Finančnej spravodajskej jednotke bez vykonania základnej starostlivosti** v prípadoch, kedy povinné osoby majú podozrenie, že konanie klienta by mohlo viesť k legalizácii príjmov z trestnej činnosti alebo financovaniu terorizmu a vykonaním opatrení základnej starostlivosti by mohli vyvolať u klienta podozrenie, že je predmetom preverovania zo strany povinnej osoby. Novým odsekom 8 v § 10 sa ukladá špecifická povinnosť pre povinné osoby poskytujúce životné poistenie, aby vo vzťahu k príjemcovi zo životného poistenia zistili súbor údajov.

8. Uložila sa **povinnosť uplatňovať základnú starostlivosť** aj na existujúcich klientov na základe hodnotenia rizík, alebo keď sa u klienta zmenia dôležité okolnosti, alebo ak má povinný subjekt počas príslušného kalendárneho roka akúkoľvek zákonnú povinnosť klienta kontaktovať na účely preskúmania akýchkoľvek relevantných informácií týkajúcich sa konečného užívateľa výhod alebo má povinný subjekt túto povinnosť podľa smernice Rady 2011/16/EÚP.

9. Uložila sa **povinnosť**, aby povinné osoby vykonávali základnú starostlivosť vo vzťahu klientovi pri vykonávaní príležitostných transakcií, ktoré sú elektronickými prevodmi v hodnote 1.000 EUR a viac. Zavádza sa preto táto povinnosť pri vykonaní príležitostného obchodu mimo

obchodného vzťahu, ktorý predstavuje prevod finančných prostriedkov alebo kryptoaktív v hodnote najmenej 1.000 EUR.

10. Uložila sa povinnosť konečnému užívateľovi výhod **poskytnúť** subjektu, v ktorom zastáva postavenie konečného užívateľa výhod **súčinnosť** pri plnení si povinnosti identifikovať svojho konečného užívateľa výhod. Cieľom uvedeného ustanovenia je dosiahnuť, aby subjekty dokázali identifikovať skutočného konečného užívateľa výhod, keďže by ho bez tejto súčinnosti nemuseli dokázať identifikovať.

11. Doposiaľ boli povinné osoby oprávnené vykonávať zjednodušenú starostlivosť vo vzťahu ku klientom, ktorými boli napr. banky a finančné inštitúcie pôsobiace na území členského štátu, alebo štátu, ktorý im ukladal rovnocenné povinnosti v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie alebo financovania terorizmu. Novelou AML zákona sa zaviedol úplne iný prístup k vykonávaniu zjednodušenej starostlivosti povinných osôb vo vzťahu ku svojim klientom a to **prístup založený na hodnotení a riadení rizík**. To znamená, že ak povinné osoby vyhodnotia v hodnotení rizík podľa § 20a, že konkrétne kategórie klientov, obchodných vzťahov, obchodov alebo produktov predstavujú nízke riziko, svoje zistenia **riadne odôvodnia a zaznamenajú, budú môcť vykonať vo vzťahu ku klientom zjednodušenú starostlivosť** v rozsahu zistenia identifikačných údajov klienta a osoby konajúcej za klienta, identifikácie konečného užívateľa výhod klienta a zistenie, či klient alebo konečný užívateľ výhod klienta je politicky exponovanou osobou.

12. Nariadením Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2019/1238 o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte (ďalej len „CODP nariadenie“) bol definovaný základný právny rámec pre celoeurópsky dôchodkový produkt (ďalej len „CODP“). CODP nariadenie umožňuje vytvoriť produkt dlhodobého dôchodkového charakteru, ktorý bude jednoduchý, bezpečný, cenovo dostupný, transparentný, vhodný pre spotrebiteľov a prenositeľný v rámci celej Únie a bude dopĺňať súčasné dôchodkové systémy v členských štátoch. Zákom č. 129/2022 Z. z. o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2022 Z. z.“) Slovenská republika, okrem iného, vykonáva aj články 47 a 57 CODP nariadenia a ustanovuje podrobnejšie podmienky sporiacej a výplatnej fázy. Sporiteľom CODP môže byť plnoletá fyzická osoba, ktorá uzatvorí zmluvu o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte, pričom zákon č. 129/2022 Z. z. cieľi na osoby, u ktorých je predpoklad dlhodobej ekonomickej aktivity s potenciálom alokovať disponibilné zdroje smerom k úsporám na vlastný dôchodok. Dávky CODP sú vo forme dôchodku, programového výberu, jednorazového vyrovnania a predčasného výberu. Prvé tri dávky môže poberať sporiteľ, ktorý v zásade ukončil ekonomicky aktívnu časť života a pokračuje na dôchodku, predčasný výber je dávka, ktorú poskytovateľ vypláti, ak sa sporiteľ ocitne v zákonom definovanej osobitne ťažkej životnej situácii, a to kedykoľvek počas trvania zmluvy. V zmysle odporúčania Komisie z 29.6.2017, týkajúceho sa daňového zaobchádzania s osobnými dôchodkovými produktmi, vrátane CODP, uplatňuje Slovenská republika na príspevky sporiteľa CODP rovnaký daňový režim ako na príspevky účastníkov doplnkového dôchodkového sporenia a dávky z doplnkového dôchodkového sporenia, čím bol CODP postavený na rovnakú úroveň ako národné osobné dôchodkové produkty. Z dôvodov uvedených vyššie preto možno vnímať CODP ako alternatívu k doplnkovému dôchodkovému sporeniu, ktoré upravuje zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 650/2004 Z. z.“). Uvedená výnimka pre poskytovanie zjednodušenej starostlivosti na účely zákona v prípade doplnkového dôchodkového sporenia je odôvodnená tým, že z dlhodobej povahy produktu a viazanosti výplaty je nízka pravdepodobnosť, že by takýto produkt bol použitý na legalizáciu príjmov z trestnej činnosti alebo financovanie terorizmu. Popísané skutočnosti indikujú, že by malo ísť o rovnaké nízke riziko na použitie produktu CODP na legalizáciu príjmov z trestnej činnosti alebo financovanie terorizmu, nakoľko ide o produkt dlhodobej povahy, kde sú vklady klienta rovnako časovo viazané ako v prípade doplnkového dôchodkového sporenia. Novelou AML zákona tak **prišlo k zrovnoprávneniu postavenia CODP s doplnkovým dôchodkovým sporením**.

13. Doposiaľ sa požiadavka na vykonanie zvýšenej starostlivosti vzťahovala iba na cezhraničné korešpondenčné vzťahy s partnerskou inštitúciou z tretieho štátu, teda mimo Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru. Po novele AML zákona sa zvýšená starostlivosť vzťahuje na **korešpondenčné vzťahy bez rozdielu** na krajinu pôvodu partnerskej inštitúcie. V súvislosti na uvedené sa stanovila **povinnosť určiť a zaznamenať povinnosti súvisiace s korešpondenčným vzťahom** z hľadiska uplatňovania opatrení proti legalizácii a financovaniu terorizmu.

14. Pri obchode alebo obchodnom vzťahu s politicky exponovanou osobou sa **rozšíril okruh osôb**, od ktorých možno získať súhlas **o poverené osoby** štatutárnym orgánom a určenými osobami podľa § 20 ods. 2 písm. h) pred uzatvorením obchodného vzťahu alebo na pokračovanie obchodného vzťahu.

15. Nová právna úprava v rámci plnenia tretími stranami podľa § 13 AML zákona vyžaduje, aby **banka alebo finančná inštitúcia dodržiavala** ustanovenia upravené v článkoch 10 až 24 smernice (EÚ) 2015/849, týkajúce sa vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a v článkoch 40 a 41 smernice (EÚ) 2015/849, týkajúce sa spracúvania a uchovávania údajov o klientovi, a tieto opatrenia aj vykonávala v praxi. V predchádzajúcej úprave postačovalo, ak banka alebo finančná inštitúcia pôsobila na vhodnom území. Súčasne povinná osoba **neprevezme podklady** od banky alebo finančnej inštitúcie, ktorá pôsobí vo vysokorizikovej krajine.

16. Návrh je reakciou na nedostatok vo vzťahu k odporúčaniu FATF č. 10.19 a) a b), podľa ktorého doterajšia právna úprava nezahŕňala tie možnosti na odmietnutie alebo ukončenie obchodu alebo obchodného vzťahu, kedy nemožnosť vykonať základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi bola na strane povinnej osoby. Na odstránenie tohto nedostatku bolo preto potrebné upraviť ustanovenie zákona tak, aby pokrýval všetky možnosti, alebo dôvody na nevykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

D. Zmeny v rámci vymedzenia základných pojmov

1. Novelou AML zákona sa transponuje článok 3 bod 8 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, ktorým sa vymedzuje pojem korešpondenčný vzťah. Zmenu tohto vymedzenia priniesol článok 38 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1113 z 31. mája 2023 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov a určitých kryptoaktív a o zmene smernice (EÚ) 2015/849. Zároveň sa používa pojem „**kryptoaktívum**“, ktorý nahradil doteraz používaný pojem „virtuálna mena“, a to s odkazom na čl. 3 bod 14 nariadenia (EÚ) 2023/1113.

2. Rozšírenie okruhu **vysokorizikových krajín** o krajiny určené medzivládnu inštitúciou alebo medzinárodnou organizáciou, ktorá ustanovuje medzinárodne uznávané štandardy na predchádzanie legalizácie a financovaniu terorizmu a ktorá kontroluje ich dodržiavanie.

3. Zavedenie definície **osoby usadenej vo vysokorizikovej krajine**. Jedná sa o fyzickú osobu, ktorá je štátnym príslušníkom vysokorizikovej krajiny alebo má trvalý pobyt alebo iný pobyt vo vysokorizikovej krajine, fyzickú osobu – podnikateľa, ktorý má vo vysokorizikovej krajine miesto podnikania a právnickú osobu, ktorá má sídlo, pobočku, organizačnú zložku alebo prevádzkareň vo vysokorizikovej krajine.

E. Zmeny v rámci postupu pri zistení neobvyklej obchodnej operácie

1. Povinná osoba je povinná odmietnuť uzavretie obchodného vzťahu, ukončiť obchodný vzťah alebo odmietnuť vykonanie konkrétneho obchodu, ak **nemôže z akéhokoľvek dôvodu vykonať starostlivosť vo vzťahu ku klientovi** či už v prípade, ak sú dôvody na strane klienta, ako aj

v prípade, ak sú dôvody na strane povinnej osoby, a **posúdiť**, či ide o neobvyklú obchodnú operáciu. V prípade, ak nepôjde o neobvyklú obchodnú operáciu, povinná osoba bude povinná **vyhotoviť písomný záznam**, odôvodňujúci výsledok tohto posúdenia, ktorý musí uchovať pre potreby kontroly. Treba uviesť, že odmietnutie, resp. ukončenie obchodného vzťahu môže byť tak vykonané len v odôvodnených prípadoch, kedy povinná osoba nedokáže vykonať základnú starostlivosť vo vzťahu ku svojmu klientovi.

2. V súvislosti so zmenou, ktorou sa upustilo od vykonania základnej starostlivosti zo strany povinnej osoby v prípade, ak by jej vykonaním mohlo dôjsť k zmareniu, alebo ohrozeniu spracovania neobvyklej obchodnej operácie, je povinná osoba **povinná v hlásení uviesť okolnosti a dôvody nevykonania starostlivosti**.

3. Doplnilo sa **zbavenie mlčanlivosti** u zamestnancov Národnej banky Slovenska a orgánu dozoru podľa zákona o hazardných hrách.

4. Ak Finančná spravodajská jednotka neurčí inak, je povinná osoba **povinná poskytovať** v rámci skupiny informáciu o ohlásenej neobvyklej obchodnej operácii a o ohlásenom pokuse o ňu.

5. V rámci vypracovania programu vlastnej činnosti sa uložilo povinným osobám v prípade zistenia vyššieho rizika **adekvátne prispôbiť** vykonávanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a druhy opatrení na ich riadenie a zmierňovanie.

6. Došlo k nastaveniu kritérií na vedúceho zamestnanca v rámci povinnej osoby, ktorý je určený povinnou osobou na zabezpečenie plnenia úloh pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu, ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií a komunikáciu s Finančnou spravodajskou jednotkou v tom zmysle, že sa musí jednať o **osobu s dostatočnými vedomosťami** o vystavení povinnej osoby riziku legalizácie alebo financovania terorizmu, ktorý je **oprávnený prijímať rozhodnutia** zmierňujúce tieto riziká, pričom má **možnosť priamej komunikácie** so štatutárnym orgánom a dozorným orgánom a má **prístup k informáciám a dokladom**, ktoré povinná osoba získala pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

7. Došlo k doplneniu programu vlastnej činnosti povinnej osoby o **spôsob preverovania a zaistenia** vysokých štandardov zamestnancov a osôb vykonávajúcich činnosť pre povinnú osobu **v inom ako v pracovnoprávnom vzťahu**, ktorí priamo plnia úlohy podľa AML zákona pri ich prijímaní, **spôsob preverovania účinnosti týchto stratégií a postupov**.

8. Zaviedla sa povinnosť mať v rámci programu vlastnej činnosti povinnej osoby zapracovaný **postup systému riadenia rizík** na určenie, či klient alebo konečný užívateľ výhod klienta je **politicky exponovanou osobou** alebo **sankcionovanou osobou**.

9. V rámci povinnosti povinných osôb identifikovať, posudzovať, vyhodnocovať a aktualizovať riziká legalizácie a financovania terorizmu sa rozšírili rizikové faktory o **nové produkty a nové obchodné postupy vrátane nových distribučných systémov a používania nových alebo rozvíjajúcich sa technológií pre nové alebo už existujúce produkty**.

10. Zaviedla sa povinnosť **poskytnúť** program vlastnej činnosti povinnej osoby, okrem finančnej spravodajskej jednotke, **aj ostatným orgánom vykonávajúcim kontrolu** podľa § 29 ods. 3 AML zákona.

11. Zaviedla sa povinnosť, aby skupinové stratégie a postupy povinných osôb obsahovali výmenu informácií o klientoch, účtoch a transakciách v rámci skupiny.

12. Poskytovateľ služieb kryptoaktív je povinný mať zavedené **vnútorné politiky, postupy a kontroly** na účel identifikácie a následného posúdenia rizika legalizácie a financovania terorizmu spojené s prevodmi kryptoaktív nasmerovaných na samohosťovanú adresu alebo pochádzajúcich zo samohosťovanej adresy. Vnútorné politiky, postupy a kontroly zahŕňajú najmä: prijímanie opatrení založených na hodnotení rizík s cieľom identifikácie a overenia totožnosti pôvodcu alebo prijímateľa

prevodu uskutočneného na samohost'ovanú adresu alebo z nej a ak ide o právnickú osobu alebo združenie majetku aj konečného užívateľa výhod takéhoto pôvodcu alebo prijímateľa, a to aj prostredníctvom tretích strán, získavanie dodatočných údajov o pôvode a mieste určenia prevedených kryptoaktív, vykonávanie posilneného priebežného monitorovania týchto transakcií, prijímanie opatrení na zmiernenie a riadenie rizík legalizácie a financovania terorizmu, ako aj rizika nevykonania a obchádzania medzinárodných sankcií.

13. Vzhľadom na nemožnosť aplikovania pôvodného ustanovenia § 21 ods. 5 na krajiny EÚ, došlo k úprave pôvodných ustanovení § 21 ods. 4 a ods. 5, a boli spojené do jedného ustanovenia, so zámerom rovnakej aplikácie požiadaviek na pobočky, organizačné zložky a dcérske spoločnosti **bez rozdielu na krajinu, kde sídli.**

14. Poskytovatelia služieb kryptoaktív, sú povinní pri uzatváraní obchodného vzťahu vykonávať, vo vzťahu k partnerskej inštitúcii, okrem základnej starostlivosti, aj **d ďalšie opatrenia**, a to najmenej v rozsahu určenom písmenami a) až f) uvedeného ustanovenia. Následne sú poskytovatelia služieb kryptoaktív povinný **aktualizovať údaje**, ktoré vo vzťahu k partnerskej inštitúcii získali, **pravidelne, alebo ak sa objavia nové riziká**. Nekonkretizovanie frekvencie aktualizácie získaných údajov a použitie pojmu „pravidelne“ vyplynulo zo skutočnosti, že frekvencia aktualizácie získaných údajov závisí od viacerých premenných, ktoré povinná osoba musí zvážiť vo vzťahu k partnerskej inštitúcii. Iná frekvencia bude pri partnerskej inštitúcii z EÚ/EHS, a iná z tretích krajín, prípadne krajín, kde je zvýšené riziko financovania terorizmu. Pravidelnosť aktualizácie údajov by preto poskytovatelia služieb kryptoaktív mali mať upravenú vo svojom programe vlastnej činnosti pri zohľadnení uvedených premenných faktorov.

15. Napriek tomu, že zverenecký fond nie je v slovenskom právnom poriadku vymedzený je podľa stanoviska Európskej komisie potrebné reagovať aj na „cezhraničné situácie“, teda na situácie, kedy je zverenecký fond zriadený právom iného štátu. Z uvedeného dôvodu sa do zákona doplnila povinnosť pre **správca zvereneckého fondu**, avšak pôjde o zverenecký fond zriadený **podľa práva iného štátu**. Ide o povinnosť **informovať** povinnú osobu, že dotyčná osoba je v postavení správcu zahraničného fondu (čl. 31 ods. 2 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien) a povinnosť **viest údaje** o osobách majúcich osobitné postavenie v rámci zahraničného fondu.

F. Zmeny vo vzťahu k finančnej spravodajskej jednotke

1. Zaviedla sa povinnosť pre Finančnú spravodajskú jednotku vykonávať kontroly v združeniach majetku na základe **analýzy rizík**, pri ktorej zohľadňuje výsledky národného hodnotenia rizík, hodnotenia rizík vypracovaného orgánmi Európskej únie a ďalšími medzinárodnými inštitúciami. Analýzu rizík Finančná spravodajská jednotka **aktualizuje v závislosti od vývoja rizík**.

2. **Špecifikovali sa úlohy**, ktoré môžu byť dôvodom na poskytovanie informácií zo strany Finančnej spravodajskej jednotky .

3. Finančná spravodajská jednotka **poskytne na požiadanie** informácie a podklady príslušným orgánom na úseku medzinárodných sankcií1 na plnenie ich úloh.

4. Doplnilo sa združenie majetku medzi subjekty, ktoré majú **povinnosť poskytnúť Finančnej spravodajskej jednotke súčinnosť** pri vypracúvaní národného hodnotenia rizík legalizácie a financovania terorizmu. Združenia majetku doposiaľ poskytovali nízku mieru súčinnosti, čo malo za následok nedostatočné vstupné údaje a tým skreslené výsledky záverov rizík legalizácie a financovania terorizmu vo vzťahu k sektoru neziskových organizácií.

5. Finančná spravodajská jednotka **môže spolupracovať** s orgánmi ostatných štátov na základe princípu nezmluvnej vzájomnosti.
6. Doplnilo sa oprávnenie Finančnej spravodajskej jednotky **požiadať zahraničný orgán** o zabezpečenie vykonania zdržania neobvyklej obchodnej operácie, alebo recipročne zabezpečiť zdržanie na žiadosť zahraničného orgánu.
7. Ak majú byť informácie, ktoré Finančná spravodajská jednotka poskytla, **použité v trestnom konaní ako dôkaz**, použijú sa ustanovenia o právnej pomoci vo vzťahu k cudzine podľa Trestného poriadku.
8. Orgány kontroly vykonávajúce kontrolu v pobočkách, organizačných zložkách alebo prevádzkach povinnej osoby, ktorá má sídlo v členskom štáte, sú **povinné spolupracovať** s orgánmi kontroly tohto členského štátu.
9. Pri plánovaní frekvencie a rozsahu vykonávaných kontrol **zohľadňuje orgán kontroly** rizikový profil povinnej osoby, výsledky národného hodnotenia rizík, výsledky hodnotenia rizík vypracovaného orgánmi Európskej únie a ďalšími medzinárodnými inštitúciami. Rizikový profil povinnej osoby **aktualizuje orgán kontroly pravidelne**, a tiež v prípade, ak nastanú v riadení alebo prevádzke povinnej osoby závažné udalosti alebo zmeny.
10. Finančná spravodajská jednotka **môže** za nesplnenie alebo porušenie niektorej z povinností ustanovených týmto zákonom povinnej osobe **uložiť** členovi štatutárneho orgánu povinnej osoby, členovi dozornej rady povinnej osoby, členovi riadiaceho orgánu povinnej osoby alebo prokuristovi povinnej osoby **pokutu až do výšky 10-násobku mesačného priemeru jeho celkových príjmov za predchádzajúcich 12 mesiacov od povinnej osoby**; ak táto osoba poberala príjmy od povinnej osoby menej ako predchádzajúcich 12 mesiacov, vypočíta sa mesačný priemer z jej celkových príjmov od povinnej osoby za mesiace, počas ktorých poberala príjmy od povinnej osoby.

Záver

Poskytovateľ služieb peňaženky virtuálnej meny a poskytovateľ služieb zmenárne virtuálnej meny, ktorý bol do 14. januára 2025 povinnou osobou, sa od 15. januára 2025 až do zániku jeho živnostenského oprávnenia považuje za povinnú osobu podľa § 5 ods. 1 písm. b) pätnásteho bodu.

Došlo k zaradeniu príjemcu poistného plnenia zo životného poistenia ako samostatný rizikový faktor v novom bode 4 prílohy č. 2 k AML zákonu.

mjr. Ing. Andrej Kis Pál
riaditeľ